

Teorija skupova
Popravni kolokvij
16. veljače 2018.

Teorijska pitanja - možete sve na isti papir

- (1) Definirajte pojmove i navedite primjere gdje se traže:
  - (a) (1 bod) indeksirana familija skupova;
  - (b) (1 bod) ako su A i B skupovi, definirajte što znači da je $k(A)$ manje od $k(B)$;
  - (c) (1 bod) dobro uređen skup, te navedite tri primjera beskonačnih dobro uređenih skupova;
  - (d) (1 bod) induktivan skup, te navedite dva primjera;
  - (e) (1 bod) restrikcija funkcije.

- (2) Iskažite sljedeće tvrdnje:
  - (a) (1 bod) teorem o karakterizaciji beskonačnih skupova;
  - (b) (1 bod) Cantor, Schröder, Bernsteinov teorem;
  - (c) (1 bod) osnovni Cantorov teorem teorije skupova;
  - (d) (2 boda) shema aksioma zamjene.

- (3) (1 bod) Točno ili netočno (ne morate obrazlagati):
  - (a) Postoji konačno mnogo sličnosti s $\mathbb{N}$ u $\mathbb{N}$;
  - (b) Princip transfinitne indukcije vrijedi za svaki konačan linearno uređen skup;
  - (c) Svaka sličnost $f : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ je oblika $f(x) = ax$, gdje je a neki cijeli broj.

- (4) (1 bod) Točno ili netočno (ne morate obrazlagati):
  - (a) Postoji skup A takav da je $\mathcal{P}(A)$ prebrojiv;
  - (b) Svaki beskonačan dobro uređen skup ima početni komad sličan s $\mathbb{N}$;
  - (c) Svaki skup je element nekog tranzitivnog skupa.

- (5) (4 boda) Neka je $(B, <)$ linearno uređen skup koji nema ni najveći ni najmanji element. Neka je $A \subseteq B$ podskup koji je gust u B . Dokažite da tada skup A nema ni najmanji ni najveći element, te da je A gust skup.

- (6) (4 boda) Dokažite da je za svaki prirodni broj m , svaki podskup od $\mathbb{N}_m$ konačan.

OKRENI!

Zadaci - svaki na svoj papir

svaki zadatak nosi 5 bodova

- (1) Neka su A, B, C proizvoljni skupovi. Ispitajte odnos skupova

$$(A\Delta B) \cap (A\Delta C) \quad \text{i} \quad A\Delta(B \cap C).$$

Argumentirajte svoje tvrdnje dokazima, odnosno kontraprimjerima.

- (2) Neka je R neprazna relacija na skupu A sa svojstvom da za sve $n, m \in \mathbb{N} \setminus \{0\}$, $n \neq m$ vrijedi $R^n \cap R^m = \emptyset$. Dokažite da je tada R^n irefleksivna i antisimetrična za svaki $n \in \mathbb{N} \setminus \{0\}$. Postoji li relacija R s navedenim svojstvom takva da je $R^n \neq \emptyset$ za svaki $n \in \mathbb{N}$?
- (3) Odredite kardinalnost skupa svih parcijalnih uređaja na $\mathbb{Z}$ koji su disjunktni sa standardnim uređajem $<$ na $\mathbb{Z}$.
- (4) Dokažite da za svaki prebrojiv $A \subseteq \mathbb{R}$ postoji neprebrojiv $B \subseteq \mathbb{R}$ takav da je $A \cap (A + B) = \emptyset$. Ovdje je $A + B = \{a + b : a \in A, b \in B\}$.
- (5) Neka je $(A, <)$ dobro uređen skup takav da svaki podskup od A ima gornju među. Dokažite da svaki podskup od A ima supremum. Navedite primjer jednog takvog skupa A .
- (6) Neka su skupovi $\{0, 1\} \times \mathbb{R}$ i $\mathbb{N} \times \mathbb{R}$ uređeni antileksikografski. Odredite jesu li slični. Sve svoje tvrdnje obrazložite.
- (7) Prikažite u Cantorovoj normalnoj formi:

$$\sum_{i \in \omega \cdot 2018} \sum_{j \in i+1} \prod_{k \in j+1} (k+1)^\omega.$$

- (8) Za skup $A \subseteq \mathbb{R}$ kažemo da je *potpuno iracionalan* ako je neprazan, $A \cap \mathbb{Q} = \emptyset$ i $(A - A) \cap \mathbb{Q} = \{0\}$. Dokažite da postoji maksimalan (u smislu inkluzije) potpuno iracionalan podskup od $\mathbb{R}$. Ovdje je $A - A = \{a - b : a \in A, b \in A\}$.

OKRENI!